

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: MAY – 2026
FIRST SEMESTER

Subject: Sociology Theory-I (SOCMJC-101)

Date: 14/05/2026

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Discuss the social and intellectual factors responsible for the emergence of sociological theory.
2. Explain Karl Marx's theory of Historical Materialism.
3. Discuss Max Weber's theory of Social Action and its types.
4. Discuss views of Émile Durkheim on Elementary forms of Religious life.
5. Discuss Max Weber's idea of Bureaucracy, Rationalization and Disenchantment.
6. Explain Émile Durkheim's theory of Suicide in detail.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Define Sociological Theory and state its characteristics.
2. Explain Karl Marx's concept of Class.
3. Describe Émile Durkheim's concept of Social Facts.
4. Explain Max Weber's types of Authority with examples.
5. Write a short note on Karl Marx's concept of Surplus Value.
6. Describe Max Weber's Ideal Type and its significance in sociological research.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. समाजशास्त्रीय सिद्धांताच्या उदयासाठी जबाबदार असणारे सामाजिक व बौद्धिक घटक स्पष्ट करा.
२. कार्ल मार्क्स यांचा ऐतिहासिक भौतिकवाद सिद्धांत समजावून सांगा.
३. मॅक्स वेबर यांचा सामाजिक क्रियेचा सिद्धांत व त्याचे प्रकार यांची चर्चा करा.
४. इमाइल दुर्खीम यांनी धर्माच्या प्राथमिक स्वरूपांबाबत मांडलेली मते स्पष्ट करा.
५. मॅक्स वेबर यांची नोकरशाही, विवेकीकरण आणि भ्रमनिरास यांवरील मते चर्चा करा.
६. इमाइल दुर्खीम यांचा आत्महत्येचा सिद्धांत सविस्तर समजावून सांगा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. समाजशास्त्रीय सिद्धांताची व्याख्या करा व त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
२. कार्ल मार्क्स यांची वर्ग ही संकल्पना समजावून सांगा.
३. इमाइल दुर्खीम यांची सामाजिक तथ्यांची संकल्पना यावर थोडक्यात टिप लिहा.
४. मॅक्स वेबर यांचे अधिकाराचे प्रकार योग्य उदाहरणांसह स्पष्ट करा.
५. कार्ल मार्क्स यांचा अतिरिक्त मूल्याचा सिद्धांत यावर थोडक्यात टिप लिहा.
६. मॅक्स वेबर यांचे आदर्श प्रारूप व समाजशास्त्रीय संशोधनातील त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा..